

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (ЕЗФРСР)

Мярка 4 „Инвестиции в материални активи“

Цели на мярката:

- 4.1 Повишаване на устойчивостта и конкурентоспособността на земеделските стопанства;
- 4.2 Повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията от хранително-преработвателния сектор;
- 4.3 Възстановяване, реконструкция и модернизация на съществуваща или изграждане на нова инфраструктура за напояване и отводняване на земеделските земи, с цел повишаване на конкурентоспособността на земеделските стопанства;
- 4.4 Подпомагане на земеделски производители за непроизводствени инвестиции, необходими за функциониране на земеделските стопанства

Обхват на подпомагане:

- 4.1 Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на производствената дейност на земеделските стопанства;
- 4.2 Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на цялостната дейност на земеделските стопанства и предприятията за преработка на земеделски продукти;
- 4.3 Подпомагане на инвестиции, свързани с възстановяване, реконструкция и модернизация на съществуваща или изграждане на нова инфраструктура за напояване и отводняване на земеделските земи;
- 4.4 Подпомагане на земеделски производители или групи на земеделски производители за непроизводствени инвестиции, в това число: Изграждане на каменни стени, възстановяване на влажни зони, дейности, свързани с опазване на водите и почвата и др.

Мярка 4 „Инвестиции в материални активи“

Бенефициенти:

- Земеделски производители (физически или юридически лица);
- Предприятия от хранително-преработвателната промишленост;
- Групи на производители;
- Общини;
- Държавни предприятия;
- Търговски дружества;
- Сдружения за напояване.

Допустими разходи:

- ⇒ Изграждане, придобиване и подобряване на недвижимо имущество, включително чрез лизинг;
- ⇒ Закупуване на нови машини, съоръжения и оборудване, включително компютърен софтуер до пазарната стойност на активите, включително чрез лизинг;
- ⇒ Общи разходи свързани със съответния проект за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги;
- ⇒ Закупуване на ноу-хау, патенти права и лицензи, търговски марки и процеси необходими за изготвяне и изпълнение на проекта.

Мярка 4 „Инвестиции в материални активи“

Финансови условия:

Подмерки 4.1, 4.2 и 4.3:

Минималния размер на допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 10 000 евро. Максималният размер на допустимите разходи за един кандидат, за целия период на прилагане на Програмата е в рамките на 3 000 000 евро.

За подмярка 4.4:

Минималния размер на допустимите разходи за един проект е равен на левовата равностойност на 10 000 евро. Максималният размер на допустимите разходи за един кандидат за периода на прилагане на Програмата е в рамките на 100 000 евро.

За подмерки 4.1 и 4.2 интензитета на финансовата помощ е в размер на 50 % от одобрените разходи, в определени случаи, финансовата помощ може да достигне до максимум 90 % от размера на одобрените разходи.

За подмерки 4.3 и 4.4 финансовата помощ е в размер на 100 % от одобрените разходи.

Очакван резултат:

3550 земеделски производители да получат подкрепа за инвестиции в техните стопанства.

610 предприятия от ХВП да бъдат подпомогнати за инвестиции, свързани с добавяне на стойност към произвежданата продукция, в това число инвестиции, свързани с подобряване на енергийната ефективност.

56 000 ХА да бъдат обхванати от напояване, осигурено чрез изграждане на нови или реконструиране на стари напоителни съоръжения.

Мярка 6 „Развитие на стопанството и стопанската дейност“

Цели на мярката:

6.1

Улесняване процеса на създаването на стопанства от млади земеделски производители

6.2 и 6.4

Насърчаване на заетостта и разкриване на качествени работни места и запазване на вече съществуващите работни места;

Намаляване на сезонните колебания в заетостта;

Насърчаване стартирането и развитието на неземеделски дейности в селските райони.

Обхват на подпомагане:

6.1

Предоставяне на стартова помощ на млади земеделски производители, на възраст между 18 и 40 години;

6.2

Предоставяне на начална помощ за нови неземеделски дейности в селските райони, представени чрез бизнес план.

6.4.

Подпомагане на инвестиции, свързани с неземеделски дейности на територията на селските райони

Мярка 6 „Развитие на стопанството и стопанската дейност“

Бенефициенти:

6.1

ЗП на възраст между 18 и 40 години;

6.2 и 6.4

ЗП или микропредприятия, регистрирани като ЕТ или ЮЛ, ФЛ - регистрирани по Закона за занаятите;

Допустими разходи:

6.1

Закупуване на движими дълготрайни материални активи (машини, съоръжения, оборудване или специализирани транспортни средства), Закупуване, строителство, модернизиране на недвижими дълготрайни материални активи, Закупуване на селскостопански животни, Закупуване на земя за земеделска дейност, Създаване и/или презасаждане, и/или възстановяване на трайни насаждения.

6.2 и 6.4

Изграждане, придобиване, или подобрения на недвижимо имущество;

Закупуване на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер;

Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.

Мярка 6 „Развитие на стопанството и стопанската дейност“

Финансови условия:

6.1

Общ размер на помощта 25 000 евро на бенефициент.

Първо плащане - до 12 500 евро след одобрение на молбата за подкрепа;

Второ плащане – изплаща се до 12 500 евро само при коректно изпълнение на заложение в БП дейности;

6.2

Фиксирано плащане, което не надвишава 20 000 евро.

Авансово плащане при сключване на договор;

Второ плащане в година по избор на кандидата при изпълнение на условията, заложиени в договора;

6.4

Минимална стойност на допустимите разходи – 10 000 евро;

Максималната стойност на разходите по проекта – 300 000 евро.

Интензитета на помощта е в размер на 75 % от одобрените разходи но не повече от 200 000 евро.

Очакван резултат:

Да се подпомогне създаването на стопанства на млади фермери посредством подмярка 6.1.

Да бъдат подпомогнати 500 ЗП или предприятия за инвестиции в неземеделски дейности в резултат на което да се създадат 750 нови работни места.

Да се насърчи предприемачеството чрез предоставяне на стартова помощ за неземеделски дейности на 1400 бенефициента

Мярка 14 „Плащания за хуманно отношение към животните“

Цели на мярката:

Осигуряване на качествени и безопасни храни и покриване очакванията на крайните потребители;

Осигуряване на условия за отглеждане на животните, които не водят до психически или физически стрес, включително осигуряване на безопасни условия за труд;

Превенция на заболявания и паразитни болести (Стратегията на ЕК “По-добре профилактика, отколкото лечение”) чрез подобряване на условията на отглеждане и осигуряване на питателна храна по всяко време, така че животните да са енергични и здрави.

Обхват на подпомагане:

Помощта ще се предоставя под формата на годишни плащания за покриване частично или изцяло на допълнителни разходи или пропуснати доходи, свързани с изпълнение на доброволни ангажименти, поети за период от 1 до 7 години от земеделски производители, отглеждращи птици, свине, едри преживни животни (ЕПЖ) и дребни преживни животни (ДПЖ).

Плащанията се отпускат за доброволно поети ангажименти за хуманно отношение към животните, които надхвърлят съответните задължителни стандарти съгласно глава I, дял VI от Регламент (ЕС) № 1306/2013.

Мярка 14 „Плащания за хуманно отношение към животните“

Бенефициенти

Земеделски производители, регистрирани по реда на ЗПЗП, които отговарят на условията за „активен фермер“ съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 1307/2013 г. и чиито животновъдни обекти са регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринаро-медицинската дейност.

Допустими разходи

Финансовата помощ, предоставена по реда на мярката е компенсаторна. Помощта се отпуска за покриване на допълнителни разходи или пропуснати доходи, свързани с изпълнение на доброволни поети ангажименти, свързани с:

Осигуряване на свободна подова площ, осигуряване на изкуствена светлина за 11 часа, използване на фуражи, съдържащи деоксиниваленол, осигуряване на свободно отглеждане на открито, осигуряване на фураж, богат на влакнини и др.

Мярка 14 „Плащания за хуманно отношение към животните“

Финансови условия и други специфични условия за мярката

Нивата на подпомагане за отделните животновъдни стопанства ще бъдат определени въз основа на методика, която включва изчисления за допълнително извършени разходи и пропуснати ползи.

Очакван резултат

Да бъдат подпомогнати 3000 животновъдни стопанства. Посредством предоставената помощ да се подобрят значително условията на отглеждане на животните, да се осигурят безопасни условия за труд, да се намали замърсяването на околната среда от животински отпадъци, да се подобри конкурентоспособността и устойчивостта на животновъдните стопанства както и да се подобри качеството на крайния продукт.

Мярка „Учредяване на групи и организации на производителите“

Цели на мярката:

Помощта се отпуска за учредяване на групи и организации на производители в областта на селското производство и горския сектор

Обхват на подпомагане:

Подпомагат се групи и организации и на производители, които упражняват дейността си на територията на цялата страна

Мярка „Учредяване на групи и организации на производителите“

Бенефициенти:

Групи и организации на производители, които отговарят на определението „малки и средни производители“ и са официално признати до края на 2020 г. въз основа на бизнес план.

Допустими разходи:

Адаптиране към пазарните изисквания на продукцията и производството на членове, които са членове на такива групи или организации;

Съвместно пускане на стоки на пазара, включително подготовка за продажби, централизация на продажбите и доставки за купувачи на едро;

Установяване на общи правила за информация за продукцията, в частност за прибиране на реколтата и наличностите;

Други дейности, които могат да се осъществяват от групи и организации на производителите, като изграждането на умения за стопанска и търговска дейност и организацията и улесняването на иновационните процеси.

Мярка „Учредяване на групи и организации на производителите“

Финансови условия:

Финансова помощ е под формата на фиксирано годишно плащане, отпускана за не повече от пет последователни години от датата, на която групата или организацията на производителите е призната. Размерът на помощта се изчислява всяка година въз основа на представен бизнес план и се равнява за първата, втората, третата, четвъртата и петата години съответно на 10%, 9%, 8%, 7% и 6% на база годишната продадена продукция от групата/организацията на производителите. Размерът на помощта за всяка група или организация на производителите е не повече от:

- 100 000 евро за първата година;
- 90 000 евро за втората година;
- 80 000 евро за третата година;
- 70 000 евро за четвъртата година;
- 60 000 евро за петата година.

Очакван резултат:

Очакваният брой групи/организации, които следва да бъдат подпомогнати общо 40

Мярка 8 „Инвестиции в развитието на горските територии и подобряване на жизнеспособността на горите“

Мярката се състои от пет под-мерки:

- 8.1. Залесяване и създаване на горски масиви – разходи за създаване;
- 8.2. Залесяване и създаване на горски масиви – разходи за поддръжка;
- 8.5. Предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития;
- 8.6. Инвестиции, подобряващи устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми;
- 8.7. Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти.

2. Обхват на подпомагане

Изоставени з. земи и горските територии на Р България

Мярка 8 „Инвестиции в развитието на горските територии и подобряване на жизнеспособността на горите“

3. Бенефициенти (включително основни условия за допустимост)

- * Физически и юридически лица и местни поделения на вероизповеданията собственици на горски територии;
- * Общини собственици/управляващи горски територии;
- * Юридически лица управляващи държавни горски територии;
- * Юридически лица наематели на горски територии;
- * Сдружения на горепосочените.

4. Допустими разходи

- * Залесяване и поддръжка;
- * Превантивни и възстановителни дейности;
- * Преобразуване на горската инфраструктура и залесяване;
- * Преработка и подобряване икономическата стойност на горите.

Мярка 8 „Инвестиции в развитието на горските територии и подобряване на жизнеспособността на горите“

5. Финансови условия и други специфични условия за мярката

- * Нивото на подпомагане е 100% от допустимите разходи с изключение на под-мярка 8.7.;
- * Кандидатите трябва да докажат собственост в/у територията с която кандидатстват или правото си да я управляват;
- * Минималната площ на територията е 0,5 ха;
- * Дървесните видове с които ще се залесява трябва да отговарят на типа месторастене;
- * Превантивните дейности са допустими само в горски територии класифицирани с висок или среден риск от горски пожари;
- * Закупуването на оборудване за сеч е допустимо само ако предвиденото устойчиво ползване на дървесина позволява ефикасното му използване.
- * За първична преработка на дървесина са допустими само микро, малки и средни предприятия.

6. Очакван резултат

Разширени, с подобрени икономически и екологични функции горски територии и съживени предприятия стопанисващи гори или преработващи дървесина.

Мярка 10 „Агроекология и климат“

1. Цел на мярката

Мярката е насочена към опазване на биологичното разнообразие и предпазване на почвите и водите от замърсяване.

2. Обхват на подпомагане

Под-мярка: 10.1. Плащания за ангажименти свързани с агроекологията и климат

- Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност
- Поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи с орнитологично значение
- Контрол на почвената ерозия
- Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)

Мярка 10 „Агроекология и климат“

Под-мярка: 10.2. Опазване на застрашени от изчезване местни породи и сортове, важни за селското стопанство

- Опазване на застрашени от изчезване местни породи, важни за селското стопанство;
- Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство;

3. Бенефициенти

Бенефициенти по мярката са земеделски стопани;

Мярка 10 „Агроекология и климат“

- Бенефициентите по мярката поемат ангажимент да спазват изискванията по управлението за период от 5 последователни години;
- Минималната площ за участие в мярката е 0,5 ха.;
- Бенефициентите по мярката поемат ангажимент да спазват специфичните за поетия ангажимент базови изисквания и изисквания по управление на мярката.
- За дейността „Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство“ бенефициенти могат да бъдат и научни институции;

Мярка 10 „Агроекология и климат“

4. Финансови условия и други специфични условия за мярката

Подпомагането по мярката е във вид на годишно компенсаторно плащане за земеделски стопани, които доброволно извършват агроекологични практики.

- *Финансиране на стари задължения поети по ПРСР 2007-2013 г.*

Поетите ангажименти по дейности от ПРСР 2007-2013 ще бъдат финансирани от настоящата програма до изтичането и, а от 2016 ще бъдат изплатени от бюджета на ПРСР 2014-2020 г.

Мярка 10 „Агроекология и климат“

5. Очакван резултат

Чрез прилагане на дейностите по мярката се очаква да се подобри конзервационен статус на тревните местообитания в земите с висока природна стойност и в земеделските земи попадащи в орнитоложко важните места.

Очаква се мярка да има принос за намаляване на риска от ерозия в земеделските земи (обработваеми земи, пасища, овощни градини и/или лозя), както и прилагане на агроекологични практики свързано с използването на подходящи сеитбооборотни практики с участието на азот фиксиращи земеделски култури.

От прилагането на направленията свързани с опазването на застрашените породи животни и местни сортове растения се очаква да се увеличи техният брой.

Мярка 11 „Биологично земеделие“

1. Цел на мярката

Насърчаването на биологичното растениевъдство, пчеларство и животновъдство и преходът към този начин на производство ще доведе до намаляване на използването на минерални торове, пестициди и намаляване на замърсяването на почвите и водите.

2. Обхват на подпомагане

В рамките на тази мярка ще се изпълняват следните две под-мерки:

Под-мярка 11.1 „Плащания за преминаване към биологично земеделие за ха ИЗП”

Под мярка 11.2 „Плащания за поддържане на биологичното земеделие на ха ИЗП”

Мярка 11 „Биологично земеделие“

3. Бенефициенти

Бенефициентите по мярката са земеделски стопани поемащи 5 годишен ангажимент.

Земеделските стопани трябва да притежават минимум 0,5 ха за да кандидатстват за подпомагане за биологично растениевъдство.

Земеделските стопани трябва да притежават минимум 20 пчелни семейства за да кандидатстват за подпомагане за биологично пчеларство.

Земеделските стопани трябва да притежават минимум 0,5 ха и минимум 1 животински единици за да кандидатстват за допълнително подпомагане за биологично животновъдство.

Мярка 11 „Биологично земеделие“

4. Финансови условия и други специфични условия за мярката

Подпомагането по мярката е във вид на компенсаторно плащане за земеделски стопани, които доброволно прилагат практиките на биологичното земеделие.

- *Финансиране на стари задължения поети по ПРСР 2007-2013 г.*

Поетите ангажименти по дейности от ПРСР 2007-2013 ще бъдат финансирани от настоящата програма до изтичането и, а от 2016 ще бъдат изплатени от бюджета на ПРСР 2014-2020 г.

Мярка 11 „Биологично земеделие“

5. Очакван резултат

Насърчаването на биологичното растениевъдство, пчеларство и животновъдство и преходът към този начин на производство ще доведе до намаляване на използването на минерални торове, пестициди и намаляване на замърсяването на почвите и водите.

Мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и рамковата директива за водите“

1. Цели на мярката

Да допринесе за опазването на биологичното разнообразие в България чрез опазването на видовете и местообитанията в естествената им среда (in situ);

Да подобри опазването на водите в качествено и количествено отношение за осигуряване устойчивото използване на водите.

2. Обхват на подпомагане

Обхватът на тази мярка ще включва всички земеделски земи и горски територии, попадащи в обхвата на защитените територии по Натура 2000, както и всички земеделски земи, попадащи в обхвата на речен басейн с план за управление.

Мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и рамковата директива за водите“

3. Бенефициенти (включително основни условия за допустимост)

*Допустими за подпомагане по тази мярка са земеделски и горски стопани, физически или юридически лица, стопанисващи земеделски земи или горски територии попадащи в обхвата на защитените територии по Натура 2000, както и земеделски стопани стопанисващи земеделски земи попадащи в обхвата на речен басейн с план за управление.

4. Финансови условия

Подпомагането по тази под-мярка ще бъде в рамките на:

- максимум 500 € на хектар на година през първите 5 години;
- максимум 200 € на хектар на година;
- минимум 50 € на хектар на година.

Мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и рамковата директива за водите“

5. Други специфични условия за мярката

- * Земеделските стопани трябва да бъдат регистрирани в ИСАК;
- * Горските стопани трябва да са собственици на горските територии, попадащи в обхвата на Натура 2000.
- * Да спазват на територията на цялото стопанство изискванията на Методиката за прилагане на кръстосаното съответствие.

6. Очакван резултат

Мярката ще допринесе за опазването на биологичното разнообразие чрез опазването на видовете и местообитанията в естествената им среда. Освен това ще доведе и за намаляване на емисиите на опасни вещества във водите, за подобряване опазването на водите в качествено и количествено отношение, за опазването на водните и земните екосистеми и влажните зони, зависещи директно от тях.

Мярка 13 „Плащания за райони с природни или други специфични ограничения“

1. Цели на мярката

- да се компенсират земеделските стопани за пропуснатите доходи и направените допълнителни разходи;
- да продължи използването на земеделската земя и поддържането на ландшафта;
- да се предотврати изоставянето на земята и загубата на биологично разнообразие;
- да се противодейства на обезлюдяването.

2. Обхват на подпомагане

Землищата от списъка на необлагодетелстваните райони, които са публикувани в НАРЕДБА, приета с ПМС № 30 от 15.02.2008 г.

Мярка 13 „Плащания за райони с природни или други специфични ограничения“

3. Бенефициенти (включително основни условия за допустимост)

- * Земеделски стопани - физически лица, еднолични търговци и юридически лица, които:
- * Да са с площи регистрирани в ИСАК;
- * Да обработват минимум 0,5 ха в планинските райони и минимум 1 ха в районите със съществени природни ограничения и райони със специфични ограничения;
- * Да спазват за цялата си селскостопанска дейност и през цялата календарна година условията за кръстосано съответствие.

Мярка 13 „Плащания за райони с природни или други специфични ограничения“

4. Финансови условия и други специфични условия за мярката

Диференцирани нива на плащания в планинските райони:

0 – 50 ха - 130 евро/ха; за частта над 50 – 100 ха - 70 евро/ха;
за частта над 100 ха - 30 евро/ха.

Диференцирани нива на плащания в райони, различни от планинските:

0 – 50 ха - 130 евро/ха; за частта над 50 – 100 ха - 70 евро/ха
за частта над 100 ха - 30 евро / ха

5. Очакван резултат

Подпомагане в планинските райони на около 30 000 бенефициенти и около 310000 ха.

Подпомагане в другите необлагодетелствани райони на около 12 000 бенефициенти и около 220000. ха.

Мярка 15 „Екологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите“

1. Цели на мярката

Да се запази биологичното разнообразие и да поддържат естествените механизми на саморегулация в горите.

2. Обхват на подпомагане

Обхватът на тази мярка ще включва всички горски територии в България.

3. Бенефициенти

- * Физически и юридически лица и местни поделения на вероизповеданията собственици на горски територии;
- * Общини собственици/управляващи горски територии;
- * Юридически лица управляващи държавни горски територии;
- * Юридически лица наематели на горски територии;
- * Сдружения на горепосочените.

Мярка 15 „Екологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите“

4. Условия за допустимост

- * За под-мярка „Плащания за горски екологични ангажименти, допустим вид дейности са поемане на ангажименти за срок от пет години, свързани с горската екология, които надхвърлят съответните задължителни изисквания;
- * За под-мярка „Подпомагане за запазване и поддръжка на горски генетични ресурси“ допустими са дейности по опазване на горските генетични ресурси.

5. Финансови условия

По тази под-мярка ще се прилага годишно компенсаторно плащане на площ с размер до левовата равностойност на 200 евро/ха.

Мярка 15 „Екологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите“

5. Други специфични условия за мярката

- * Плащанията покриват само онези ангажименти, които надхвърлят съответните задължителни изисквания, установени от националния закон за горите или друго съответно национално законодателство.
- * Задълженията се поемат за период от пет.

6. Очакван резултат

Мярката ще допринесе за опазването на биологичното разнообразие чрез опазването на видовете и местообитанията в естествената им среда. Освен това ще доведе и до поддържане на естествените механизми на саморегулация в горите.

Мярка 7: „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“

1. Цели на мярката:

* Стимулиране на растежа и подобряване на екологичната и социално икономическата устойчивост на селските райони чрез развитие на инфраструктурата и основни местни услуги в селските райони;

* Обновяване на населените места и дейностите, насочени към реставрация и надграждане на културното и природно наследство в населените места и обкръжаващата ги среда.

2. Териториален обхват на подпомагане: Мярката ще се прилага на територията на 231 общини в селските райони, с изключение на територията на строителните граници на градовете, които попадат в обхвата на Оперативна програма „Региони в растеж“.

3. Обхват на подпомагане, бенефициенти и финансови условия :

Малка по размер инфраструктура:

* Левовата равностойност на 5 000 000 евро при извършване на дейности, свързани с:

- изграждане на пазари на производителите;
- изграждане на представителни пазари за живи селскостопански животни и продукти от тях.

* Левовата равностойност на 3 000 000 евро при извършване на дейности, свързани със:

- строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища;
- изграждане, реконструкцията и/или рехабилитацията на водоснабдителни системи и съоръжения;
- доизграждане (без ново строителство) на канализационната мрежа;
- изграждане, реконструкция и/или модернизация на съоръжения за оползотворяване на отпадъците от земеделското производство.

* Левовата равностойност на 1 000 000 евро при извършване на всички други допустими дейности.

Мярка 7: „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“

3.1. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия (код 7.2):

*Общини; Юридически лица с нестопанска цел; Читалища; Общински предприятия; Търговски дружества по Търговския закон чиито собственик на капитала е общината. За Общини, ЮЛНЦ и Читалища се предвижда 100% финансиране в случай, че не е налично генериране на приходи, ако генерират приходи (ЮЛНЦ и Читалища) 75% финансиране. За общински предприятия и Търговски дружества в зависимост от нотифицираната държавна помощ.

3.2. Широколентова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване, пасивна широколентова инфраструктура и мерки за достъп до решения чрез широколентова инфраструктура и електронно правителство (код 7.3):

Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“.

В зависимост от нотифицираната държавна помощ.

3.3. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на основни услуги на местно равнище за населението в селските райони, включително за отдих и културни дейности, както и на съответната инфраструктура (код 7.4):

*Общини; Общински предприятия; Търговски дружества по Търговския закон чиито собственик на капитала е общината. 100% за общини. За общински предприятия и ТД по ТЗ в зависимост от нотифицираната държавна помощ.

Мярка 7: „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“

3.4. Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура (код 7.5):

Общини.

100% финансиране.

3.5. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата, ландшафта в селските райони и обекти с висока природна стойност, включително съответните социално-икономически аспекти, както и действия за повишаване на екологичната информираност (код 7.6):

Местни поделения на вероизповеданията.

За местни поделения на вероизповеданията се предвижда 100% финансиране в случай, че не е налично генериране на приходи. В случаите, когато се установи потенциал за генериране на приходи 75% финансиране.

4. Допустими разходи:

Разходите се свеждат до:

- *а) Изграждането, придобиването, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество;
- *б) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, до пазарната цена на актива;

Мярка 7: „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“

- * в) Общи разходи, свързани с разходите по букви „а“ и „б“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост. Проучванията за техническа осъществимост продължават да бъдат разход, който отговаря на условията дори когато на база на техните резултати не се правят разходи по букви „а“ и „б“;
- * г) следните нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.
- * Авансови плащания в размер до 50 % от публичната помощ свързана с инвестицията. За проекти по които бенефициерите са възложители по Закона за обществените поръчки, авансовото плащане се изплаща, след провеждане на всички процедури (за строителство) и сключване на договор за избор на изпълнител по Закона за обществените поръчки.
- * Разходите за ДДС са допустими в случаите, когато не подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС.

5. Очаквани резултати:

33 % от населението в селските райони ще се възползва от новите или подобрени услуги и инфраструктура, създадени в следствие на инвестициите по мярката.

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО ОСВЕДОМЯВАНЕ

Целта на мярката е повишаване на знанията и подобряване на уменията на земеделските и горските стопани и на заетите лица в техните стопанства.

Мярката ще се прилага със следните подмерки:

- 1.1. Професионално обучение и придобиване на умения;**
- 1.2. Демонстрационни дейности и действия по осведомяване;**
- 1.3. Краткосрочен обмен на опит в управлението на земеделски и горски стопанства и посещения на земеделски и горски стопанства.**

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО ОСВЕДОМЯВАНЕ

ПОДМЯРКА 1.1. ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ПРИДОБИВАНЕ НА УМЕНИЯ

Тип подкрепа

Курсове за обучение

- краткосрочни - 30 учебни часа;
- дългосрочни - 150 учебни часа;
- специализирани - 100 учебни часа за придобиване на правоспособност за работа със земеделска и горска техника.

Семинари

- 6 учебни часа;
- 8 учебни часа;
- 18 учебни часа

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО ОСВЕДОМЯВАНЕ

ПОДМЯРКА 1.1. ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ПРИДОБИВАНЕ НА УМЕНИЯ

Допустими разходи

- Разходи за организирането и предоставянето на обучението;
- Разходи за път, настаняване и дневните командировъчни на участниците в обучението.

Система на ваучери

Ваучерите ще бъдат за всяка допустима дейност по подмярка 1.1. както следва:

- ▶ за курс с продължителност 30 часа;
- ▶ за курс с продължителност 150 часа;
- ▶ за специализиран курс с продължителност 100 часа;
- ▶ за семинар 6 часа;
- ▶ за семинар 8 часа;
- ▶ за семинар 18 часа.

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО ОСВЕДОМЯВАНЕ

ПОДМЯРКА 1.1. ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ПРИДОБИВАНЕ НА УМЕНИЯ

Бенефициенти

Условия за избираемост - за курсове

- **Висше училище** – професионални направления, посочени в мярката
- **Професионална гимназия** – професионални направления, посочени в мярката
- **Център за професионално обучение** – професионални направления, посочени в мярката
- **За специализираните курсове** – *допълнително изискване* - валидно разрешително от Министъра на земеделието и храните по Наредбата за придобиване и отнемане на правоспособност за работа със земеделска и горска техника

Условия за избираемост - за семинари

- Освен горепосочените, и **научни институти в областта на селското стопанство и горите**

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО ОСВЕДОМЯВАНЕ

ПОДМЯРКА 1.2. ДЕМОНСТРАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ И ДЕЙСТВИЯ ПА ОСВЕДОМЯВАНЕ

Тип подкрепа

Демонстрационни дейности (ДД):

- Практически занятия по определена тема;
- Осъществени в демонстрационен обект – опитно поле, учебно-опитно поле, лаборатория на научен институт, висше училище или професионална гимназия;
- Продължителност до 3 дни.

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО
ОСВЕДОМЯВАНЕ
ПОДМЯРКА 1.2. ДЕМОНСТРАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ И ДЕЙСТВИЯ ПА
ОСВЕДОМЯВАНЕ

Допустими разходи

- Разходи за организирането и предоставянето на обучението;
- Разходи за път, настаняване и дневните командировъчни на участниците в обучението;
- Разходи за инвестиции.

Разходи за инвестиции – допустими за проекти при условие, че:

- ◆ В проекта се предвиждат минимум 5 ДД;
- ◆ Необходимостта от инвестицията се обосновава;
- ◆ Подкрепените активи ще се използват за ДД в период от минимум 5 години.

**Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО
ОСВЕДОМЯВАНЕ
ПОДМЯРКА 1.2. ДЕМОНСТРАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ И ДЕЙСТВИЯ ПА
ОСВЕДОМЯВАНЕ**

Бенефициенти

Условия за избираемост

- **Висше училище** – професионални направления, посочени в мярката
- **Професионална гимназия** – професионални направления, посочени в мярката
- **Научен институт в областта на селското стопанство и горите**

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО ОСВЕДОМЯВАНЕ

ПОДМЯРКА 1.3. КРАТКОСРОЧЕН ОБМЕН НА ОПИТ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКИ И ГОРСКИ СТОПАНСТВА И ПОСЕЩЕНИЯ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ И ГОРСКИ СТОПАНСТВА

Тип подкрепа

Посещения на земеделски стопанства (ПЗС):

- Организиране на групи от ЗС и провеждане на ПЗС с цел запознаване с конкретен проблем и обмяна на опит;
- Продължителност на ПЗС – *Делегиран акт на ЕК*;
- Избор на стопанството – задачи, практики и обекти за представяне;
- Стопанинът представя и демонстрира;
- Дискусия с участниците в посещението.

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО ОСВЕДОМЯВАНЕ

ПОДМЯРКА 1.3. КРАТКОСРОЧЕН ОБМЕН НА ОПИТ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКИ И ГОРСКИ СТОПАНСТВА И ПОСЕЩЕНИЯ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ И ГОРСКИ СТОПАНСТВА

Бенефициенти

Условия за избираемост

- **Висше училище** – професионални направления, посочени в мярката
- **Професионална гимназия** – професионални направления, посочени в мярката
- **Център за професионално обучение** - професионални направления, посочени в мярката
- **Научен институт** в областта на селското стопанство и горите
- **Неправителствена или браншова организация** с предмет на дейност в областта на селското стопанство или опазване на околната среда

Мярка 1 ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ И ДЕЙСТВИЯ ПО ОСВЕДОМЯВАНЕ ПРИЛАГАНЕ НА СИСТЕМАТА НА ВАУЧЕРИ

При прилагането ще се изпълняват следните условия:

- Периодът на валидност на ваучерите ще бъде една година;
- Ваучерите ще бъдат за всеки вид обучение;
- Ваучерите ще се предоставят на земеделски стопани и заети лица в техните стопанства, на горски стопани и заети лица в техните стопанства;
- В националното законодателство за прилагане на мярката:
 - ◆ Процедурата по издаване на ваучерите и начина на предоставяне;
 - ◆ Специфичните условия за възстановяването на разходите на обучаващите организации на базата на представени ваучери за реално обучени участници.

Мярка 2 КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Целта на мярката е да се подпомогнат земеделските стопани и горските стопани да подобрят устойчивото управление и общата ефективност на своите стопанства чрез използването на консултантски услуги, както и да бъдат създадени условия за обучение на консултантите по въпросите на изменението на климата, опазване на околната среда и ефективно използване на ресурсите.

Мярката ще се прилага със следните подмерки:

- 2.1. Помощ за осигуряване на консултантски услуги**
- 2.3. Подкрепа за обучение на консултанти**

Мярка 2 КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

ПОДМЯРКА 2.1. ПОМОЩ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Тип подкрепа

По подмярката се подкрепят два вида консултантски услуги:

- ☀ **А. Консултантски услуги за земеделски стопани, включително млади земеделски стопани** – консултантските пакети (КП) са по приоритетните области, към които подмярката има принос. Във всеки пакет по приоритетна област се включват задължителни и допълнителни елементи.
- ☀ **Б. Консултантски услуги за горски стопани** – един вид консултантски пакет (КП) по приоритетни области 4А и 5Д. В пакета се включват задължителен и допълнителен елемент.

Мярка 2 КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

ПОДМЯРКА 2.1. ПОМОЩ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Допустими разходи

- ❁ **Разходи за предоставяне на услугата чрез консултантски пакети (КП) -**
възнаграждения на консултантите; разходи за път, материали; разходи, свързани с мястото, в което се доставя консултацията и други разходи, които са обосновани и са пряко свързани с предоставянето на консултантския пакет;
- ❁ **Разходите се определят за всеки КП по приоритетни области;**
- ❁ **Разходите за един КП се отнасят за предоставянето на пакета на единица стопанство;**
- ❁ **Разходите се изплащат на бенефициентите по подмярката във вид на общи стандартни разходи.**

Мярка 2 КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

ПОДМЯРКА 2.1. ПОМОЩ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Бенефициенти

- **Доставчиците на консултантски услуги - консултантски организации по мярката.**
- **Консултантските услуги - в полза на земеделските стопани, младите стопани, съгласно определението в програмата и горските стопани.**

Условия за избираемост

- Подходящи ресурси от квалифициран персонал;**
- Редовно обучен персонал;**
- Консултантски опит;**
- Надеждност по отношение на обхвата на консултантските пакети.**

Мярка 2 КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

ПОДМЯРКА 2.1. ПОМОЩ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Принципи по отношение на установяване на критериите за подбор

Подборът на консултантски организации се извършва чрез два вида покани.

- Първата покана е на базата на условията за избираемост;
- В рамките на първата покана – избират се консултантските организации и видовете пакети, по които ще могат да предоставят консултантски услуги по подмярката;
- В процедурата може да се предвиди прилагането на лотове по административни области;
- След процедурата по оценка на условията за избираемост – създава се списък на консултантските организации, в който се посочват данни за всяка организация и консултантските пакети, както и административни области в случай на прилагане на лотове;
- Списъкът е валиден за целия период на прилагане на мярката.

Мярка 2 КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

ПОДМЯРКА 2.1. ПОМОЩ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Принципи по отношение на установяване на критериите за подбор

- Вторият вид покани - с определен бюджет и срок за предоставяне на консултантските пакети;
- Могат да участват всички включени в списъка консултантски организации;
- Максималният срок за предоставяне на консултантските пакети за всяка покана от втория вид е две календарни години;
- Чрез втората покана се определя максималният размер на помощта за един бенефициент за периода за предоставяне на консултантските пакети;
- За участие по вторите покани консултантските организации трябва да представят:
 - ▶ съдържание на всеки пакет консултантски услуги, за който са включени в списъка;
 - ▶ предварителни договори с крайни ползватели по мярката - земеделски стопани, млади земеделски стопани или горски стопани - разпределени по видове консултантски пакети и административни области.

Мярка 2 КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

ПОДМЯРКА 2.3. ПОДКРЕПА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА КОНСУЛТАНТИ

Тип подкрепа

Обучението на консултантите - дейности за обучение за консултанти, ангажирани за консултантските дейности по подмярка 2.1 от организациите, доставчици на консултантски услуги.

Обучението на консултантите ще включва два вида обучителни дейности – семинари до три дни или курсове до четири седмици.

Бенефициенти

Бенефициенти по подмярката са доставчиците на обучение за консултанти, които се определят като обучаващи организации по подмярка 2.3.

Мярка 2 КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

ПОДМЯРКА 2.3. ПОДКРЕПА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА КОНСУЛТАНТИ

Принципи по отношение на установяване на критериите за подбор

За провеждане на обучение на консултантите се провеждат два типа процедури:

- процедура за съставяне на регистър на обучаващи организации по подмярка 2.3;
- процедура за одобрение на консултантски организации, включени в списъка по подмярка 2.1., представили план и заявка за обучение.

Мярка 16 СЪТРУДНИЧЕСТВО

ПОДМЯРКА 16.1. ПОДКРЕПА ЗА СФОРМИРАНЕ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ОПЕРАТИВНИ ГРУПИ В РАМКИТЕ НА ЕПИ ЗА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ И УСТОЙЧИВОСТ

Бенефициенти

- Оперативни групи в рамките на ЕПИ за селскостопанска производителност и устойчивост, които изпълняват конкретен иновативен проект.

Условия за избираемост

- ✿ Оперативната група се създава от *минимум два субекта*, които са организации от следния вид:
 - Научен институт или висше училище в областта на селското стопанство или горите;
 - Неправителствена организация с предмет на дейност в областта селското стопанство, водите или храните;
 - Земеделски стопанин или земеделски стопани;
 - МСП в областта на преработката на храни;
 - Консултантска организация с предмет на консултантската дейност в областта на селското стопанство или храните.

Мярка 16 СЪТРУДНИЧЕСТВО

ПОДМЯРКА 16.1. ПОДКРЕПА ЗА СФОРМИРАНЕ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ОПЕРАТИВНИ ГРУПИ В РАМКИТЕ НА ЕПИ ЗА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ И УСТОЙЧИВОСТ

Условия за избираемост

❁ Оперативната група на ЕПИ съставя план, който съдържа минимум следните елементи:

- описание на иновативния проект, който ще се разработва, изпитва, адаптира или изпълнява;
- описание на очакваните резултати и приноса към целта на ЕПИ за повишаване на производителността и устойчиво управление на ресурсите;
- описание на системата за разпространение на резултатите;
- анализ и представяне на възможните рискове при изпълнение на иновативния проект по отношение на очакваните резултати.

❁ При изпълнението на иновативния проект Оперативната група:

- ❖ взема решения за разработването и изпълнението на иновативни действия;
- ❖ изпълнява иновативни действия чрез дейностите, допустими за финансиране по подмярката.

Мярка 16 СЪТРУДНИЧЕСТВО

ПОДМЯРКА 16.4. ПОДКРЕПА ЗА ХОРИЗОНТАЛНО И ВЕРТИКАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ ВЪВ ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА КЪСИ ВЕРИГИ НА ДОСТАВКИ И МЕСТНИ ПАЗАРИ

Тип подкрепа

Подкрепата се предоставя за **хоризонтално и вертикално сътрудничество** между участниците във веригата на доставки за изграждането и развитието на **къси вериги на доставки и местни пазари** и за дейности на местно равнище за **популяризиране**, свързани с развитието на късите вериги на доставки и местните пазари.

■ **Къси вериги на доставки** - в случай, че веригите на доставки включват не повече от един посредник между селскостопанския производител и потребителя.

„Посредник” е субект, който изкупува продукцията от селскостопанския производител с цел продажбата ѝ. Посредник в къса верига на доставки може да бъде или търговец на дребно или преработвател, в случай че е купил продуктите от селскостопански производител.

■ **Местни пазари** - В случай, че местните пазари:

- ✓ *ползват единствено къси вериги на доставки:* предоставянето на подпомагане се определя от изискването да са изпълнени условията, свързани с късите вериги на доставки.
- ✓ *не се изграждат единствено от къси вериги на доставки* - за да са допустими за подпомагане трябва да са изпълнени допълнителни условия.

Мярка 16 СЪТРУДНИЧЕСТВО

ПОДМЯРКА 16.4. ПОДКРЕПА ЗА ХОРИЗОНТАЛНО И ВЕРТИКАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ ВЪВ ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА КЪСИ ВЕРИГИ НА ДОСТАВКИ И МЕСТНИ ПАЗАРИ

Тип подкрепа

За получаване на подкрепа от участниците в сътрудничеството се разработва колективен териториален проект. В проекта се посочва следното:

- Вид на сътрудничеството – в съответствие с условията на под-мярката;
- Брой и вид на участниците в сътрудничеството;
- Дейности и териториален обхват;
- Продукти, включени в предмета на сътрудничеството – задължително, попадащи в Анекс 1 на ДФЕС;
- Бизнес план за реализиране на сътрудничеството;
- Инвестиционен план за осъществяване на сътрудничеството;
- План за популяризиране.

Мярка 16 СЪТРУДНИЧЕСТВО

ПОДМЯРКА 16.4. ПОДКРЕПА ЗА ХОРИЗОНТАЛНО И ВЕРТИКАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ ВЪВ ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА КЪСИ ВЕРИГИ НА ДОСТАВКИ И МЕСТНИ ПАЗАРИ

Допустими разходи

- Разходи за проучвания на съответния район, проучвания за техническа осъществимост и съставяне на бизнес план;
- Разходи за стимулиране на интерес в съответния район с цел създаване на условия за осъществяване на колективен териториален проект;
- Текущи разходи във връзка със сътрудничеството;
- Преки разходи за изпълнение на конкретния инвестиционен план, свързан с изпълнението на колективния териториален проект;
- Разходи за дейности за популяризиране.

Мярка 16 СЪТРУДНИЧЕСТВО

ПОДМЯРКА 16.4. ПОДКРЕПА ЗА ХОРИЗОНТАЛНО И ВЕРТИКАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ ВЪВ ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА КЪСИ ВЕРИГИ НА ДОСТАВКИ И МЕСТНИ ПАЗАРИ

Бенефициенти

Бенефициенти са юридически лица, обединяващи участници, които осъществяват хоризонтално и вертикално сътрудничество:

- за изграждането и развитието на къси вериги на доставки или местни пазари;
 - за дейности на местно равнище за популяризиране, свързани с развитието на късите вериги на доставки и местните пазари.
- * Специфичните характеристики на късите вериги на доставки ще бъдат допълнително уточнени в делегиран акт на Комисията в съответствие с член 83 от Регламент (ЕС) № 1305/2013.
- * В същия делегиран акт ще се определят и характеристиките, които правят местните пазари допустими за подпомагане.

Тематична подпрограма за развитие на малките стопанства

Национална дефиниция за малко стопанство

- Икономически размер – измерен в стандартен производствен обем (СПО) от 2 000 до 7 999 евро
- Размер на използваната земеделска площ (ИЗП) до 10 ха
- Регистрация като земеделски производител.

Броят на малките стопанства, към които е насочена Тематичната подпрограма е 85 770 (23,2% от всички стопанства в България)

Тематична подпрограма за развитие на малките стопанства

Регламент (ЕО) № 1242/2008 на Комисията за установяване на типология на Общността за земеделските стопанства

Стандартен производствен обем (СПО) означава стойността на продукцията, която отговаря на средната стойност за даден район за всеки един земеделски продукт. Не се включват ДДС, данъците върху продуктите и преките плащания.

Тематична подпрограма за развитие на малките стопанства

Стратегическа цел

Подпомагане на реструктурирането, жизнеспособността и устойчивото развитие на малките стопанства.

Интервенции в две приоритетни области

- Улесняване реструктурирането и модернизацията на малките стопанства;
- Поощряване на кооперирането и интегрирането на малките стопанства в селскостопанската и хранителната верига.

Тематична подпрограма за развитие на малките стопанства

Избор на мерки

Тематичната подпрограма включва два типа мерки:

1. Мерки, които са специфични за подпрограмата и за тях ще могат да кандидатстват само малки стопанства от целевата група:
 - ▶ Консултантски услуги, услуги по управление и услуги по заместване в стопанство;
 - ▶ Инвестиции в материални активи;
 - ▶ Развитие на стопанствата и предприятията.

Тематична подпрограма за развитие на малките стопанства

Избор на мерки

2. Мерки от основната програма, по които ще има специални компоненти или приоритети, насочени към малките стопанства:
- ▶ Трансфер на знания и действия за осведомяване;
 - ▶ Създаване на групи и организации на производители;
 - ▶ Сътрудничество.

Мярка 2. Консултантски услуги, услуги по управление и услуги по заместване в стопанство

Подмярка 2.1 „Предоставяне на консултантски услуги на малки земеделски стопани”

Цел

С предоставянето на избраните консултации следва да се покрият идентифицираните нужди на малките земеделски стопанства в областта на технологиите за производство, околната среда и управлението на стопанствата.

Стопанствата ще имат достъп до 6 пакета от консултантски услуги

Мярка 2. Консултантски услуги, услуги по управление и услуги по заместване в стопанство

Бенефициенти

Публични и частни консултантски организации.

Допустими разходи

Разходи за предоставени консултантски пакети ще се възстановяват на база стандартна таблица на разходите за единица продукт.

Мярка 2. Консултантски услуги, услуги по управление и услуги по заместване в стопанство

Подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги”

По тази подмярка ще се подпомогне и улесни достъпа на малките земеделски стопанства (особено в планинските, полупланински и погранични територии) до съветнически услуги.

Мярка 4. Инвестиции във материални активи

Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства”

Цел

По тази подмярка се подпомагат материални и нематериални дълготрайни инвестиции, които водят до подобряване на икономическата устойчивост и резултати на стопанството.

Бенефициенти

Земеделски производители, които отговарят на дефиницията за малки стопанства

Допустими разходи

Инвестиции в материални и нематериални дълготрайни активи, които водят до подобряване на икономическата устойчивост и резултати на стопанството в т.ч. реконструкция и модернизация на сгради; закупуване на оборудване, машини и съоръжения; създаване на трайни насаждения; достигане на нововъведени стандарти и др.

Мярка 4. Инвестиции във материални активи

Подмярка 4.2. „Инвестиции в преработващия сектор/маркетинга/развитието”

Цел

Повишаване производителността на труда, подобряване на качеството, добавяне на стойност и преработка на земеделска продукция.

Бенефициенти

Земеделски производители, които отговарят на дефиницията за малки стопанства

Допустими разходи

Инвестиции в материални и нематериални дълготрайни активи свързани с преработка и маркетинг на земеделски продукти в т.ч. за създаване или модернизация на съществуващи мощности за преработка; създаване и/или модернизация на капацитета на местните мрежи за прибиране, приемане, съхранение, климатизиране, сортиране и пакетиране на земеделска продукция; за опазване на околната среда/климата; за системи за управление на качеството; за преработка на биомаса; за нововъведени стандарти и др.

Мярка 4. Инвестиции във материални активи

Подмярка 4.4. „Инвестиции в непроизводствени дейности”

Цел

Насърчаване на дейностите свързани с постигане на агроекологичните цели и целите свързани с опазване на околната среда и поддържане на климата.

Бенефициенти

Земеделски производители, които отговарят на дефиницията за малки стопанства

Допустими разходи

Инвестиции в материални и/или нематериални активи за капиталови дейности в рамките на ангажиментите по агроекологията и климата и Натура 2000; за ограждане и други работи за улесняване управлението по опазването, включително системи за защита на водите и почвата; за възстановяване на влажни зони; за възстановяване на елементите и функциите на ландшафта.

Мярка 6. Развитие на стопанства и предприятия

Подмярка 6.3 „Начална помощ за стартиране на стопанска дейност за развитие на малки стопанства”

Цел

Преструктуриране на земеделските стопанства и устойчивото им развитие.

Бенефициенти

Земеделски производители, които отговарят на дефиницията за малки стопанства

Допустими разходи

Помощта се оказва като фиксирана сума, която може да се изразходва за инвестиции и текущи разходи, необходими за постигане на целите, определени в бизнес плана.

Мярка 6. Развитие на стопанства и предприятия

Подмярка 6.4 “Инвестиции в създаването и развитието на неземеделски дейности”

Цел

Насърчаване развитието на неземеделски дейности за подобряване на качеството на живот в селските райони.

Бенефициенти

Земеделски производители отговарящи на изискванията за малки стопанства

Допустими разходи

Инвестициите за стартиране или развитие на неземеделски дейности в селските райони в т.ч. за селски туризъм; местно занаятчийство; преработка и маркетинг на земеделски продукти, при които крайният продукт не е включен в Анекс I; производство и/или преработка на неземеделски стоки и материали; предоставяне на услуги за всички икономически сектори и населението.

Очаквани основни резултати на база на предложения бюджет по тематичната подпрограма

- **Подмярка 2.1 „Предоставяне на консултантски услуги на малки земеделски стопани“;**

Брой подпомогнати малки стопанства - 3542

- **Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“**

Брой подпомогнати малки стопанства - 1077

- **Подмярка 4.2. „Инвестиции в преработващия сектор/ маркетинга/ развитието“**

Брой подпомогнати малки стопанства – 2 514

- **Подмярка 4.4. „Инвестиции в непроизводствени дейности“**

Брой подпомогнати малки стопанства - 832

- **Подмярка 6.3 „Начална помощ за стартиране на стопанска дейност за развитие на малки стопанства“**

Брой подпомогнати малки стопанства - 2541

- **Подмярка 6.4 “Инвестиции в създаването и развитието на неземеделски дейности”**

Брой подпомогнати малки стопанства - 605

Водено от общностите местно

развитие/ЛИДЕР

Мярка 19

Описание на мярката

Местното развитие в рамките на подхода ЛИДЕР в периода 2014 – 2020 г. се нарича “Водено от общностите местно развитие” (ВОМР).

То се извършва чрез интегрирани и многосекторни стратегии за воденото от общностите местно развитие, основани на характеристиките на района и разработени въз основа на местните потребности, потенциал и включващи иновативни характеристики.

Водено от общностите местно развитие/ЛИДЕР

Съгласно приоритетна област 6 (б) от Регламент 1305 основната цел на ВОМР е стимулиране на местното развитие в селските райони.

Приоритети на ВОМР за програмен период 2014-2020 г.:

- * Насърчаване на социалното приобщаване, намаляване на бедността и икономическо развитие, интегриран подход към околната среда, използване на потенциална на културното и историческото наследство и насърчаване на иновациите.

- * Насърчаване сдружаването на общините в процеса на формиране на МГД без да се ограничава възможността за финансиране и на групи, действащи на територията само на една община.

Водено от общностите местно

развитие/ЛИДЕР

Мярка 19

Обхват на подпомагане

Подходът ВОМР през програмния период 2014 – 2012 г. се прилага на ниво община или обединение на съседни общини.

Всяка стратегия за водено от общностите местно развитие обхваща територия с население между 10 000 и 150 000 жители.

Водено от общностите местно

развитие/ЛИДЕР

Мярка 19

Под-мерки по мярка “Водено от общностите местно развитие”:

19.1 Под-мярка “Помощ за подготвителни дейности”;

19.2 Под-мярка “Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие”;

19.3 Под-мярка “Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни групи за действие”;

19.4 Под-мярка “Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие”;

19.1 Под-мярка “Помощ за подготвителни дейности”

Вид на операциите

- * А. Финансиране чрез т.нар. „стартов пакет“ в рамките на ЛИДЕР, състоящ се от действия за изграждане на капацитет за местните общности, които не са прилагали подхода ЛИДЕР през програмния период 2007—2013 г., и помощ за малки пилотни проекти;
- * Б. Изграждане на капацитет, обучение и изграждане на мрежи с цел изготвяне и изпълнение на стратегия за местно развитие.

19.1 Под-мярка “Помощ за подготвителни дейности”

Допустими бенефициенти

- * Местни общности, които не са прилагали подхода ЛИДЕР в периода 2007-2013 г. (не са изпълнявали под-мярка 431-2 или мярка 41 и под-мярка 431-1) за дейности по т. А и т. Б.
- * Местни групи за действие или общности, прилагали подхода ЛИДЕР през програмния период 2007-2013 г. на територия или част от територия, за която се кандидатства, (изпълнявали са под-мярка 431-2 или мярка 41 и под-мярка 431-1) за дейности само по т. Б.

19.1 Под-мярка "Помощ за подготвителни дейности"

Най-важни условия за допустимост

- * Целевата територия да обхваща население между 10 000 и 150 000 жители;
- * Да представят писмено споразумение за партньорство за създаване на местна група за действие между общината/ите, частния сектор и гражданските организации на целевата територия;
- * Да поемат задължението да регистрират организация с нестопанска цел в обществена полза по ЗЮЛНЦ и да разработят стратегия за водено от общностите местно развитие, базирана на характеристиките на подхода ЛИДЕР.

19.1 Под-мярка “Помощ за подготвителни дейности”

Допустими разходи

- * дейности по обучение на местни заинтересовани страни;
- * проучвания в съответния район;
- * разходи, свързани с изготвяне на стратегия за воденото от общностите местно развитие;
- * дейности за популяризиране на местните инициативи;
- * административни разходи;
- * подкрепа за малки пилотни проекти.

19.2 Под-мярка “Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие”

Допустими бенефициенти

Местни заинтересовани лица с проекти към стратегията за водено от общностите местно развитие.

19.2 Под-мярка “Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие”

Условия за допустимост

- * Операциите трябва да са в съответствие с Регламент 1305 (ЕС) за ЕЗФРСР, а в случай на мерки от стратегията, които са извън обхвата на Регламент (ЕС) относно ЕЗФРСР, избраните дейности трябва да допринасят за постигането на приоритетите на ПРСР и на съответната стратегия за водено от общностите местно развитие;
- * Максималната стойност на допустимите разходи за един проект, подпомаган по стратегията за водено от общностите местно развитие не може да надвишава левовата равностойност на 200 000 евро.

19.2 Под-мярка “Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие”

Допустими разходи

- * Инвестиционни разходи съгласно чл. 45 от Регламент 1305 за ЕЗФРСР;
- * Всякакви други разходи, свързани с операции, допустими съгласно разпоредбите на Регламент 1305 за ЕЗФРСР и приоритетите на стратегията за водено от общностите местно развитие и ЛИДЕР.

19.3 Под-мярка “Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни групи за действие”

Допустими бенефициенти

Местни групи за действие, одобрени от Управляващия орган

Вид на операциите

- * Проекти за техническа помощ
- * Проекти за сътрудничество (междутериториално и транснационално).

19.3 Под-мярка “Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни групи за действие“

Условия за допустимост

- * Проектите трябва да целят развитието на територии, покрити от стратегии на местни групи за действие;
- * Да съответстват на и да допринасят за постигане целите и приоритетите на стратегиите за водено от общностите местно развитие на съответните групи и ПРСР;
- * Партньорите по проекта да участват в подготовката и прилагането му и да притежават капацитет за неговото изпълнение.

19.3 Под-мярка “Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни групи за действие”

Допустими разходи

- * Разходи за техническа помощ за подготвителни дейности по проекти за междутериториално и транснационално сътрудничество – разходи за срещи с потенциални партньори, организиране на мероприятия и разработване на проект;
- * Разходи за сътрудничество в рамките на Република България (вътрешно-териториално сътрудничество) или проекти за сътрудничество между територии в две или повече държави членки или с територии в трети държави (транснационално сътрудничество) – разработване на съвместен продукт/услуга, изследвания и пазарни проучвания, маркетинг и др.

19.4 Под-мярка “Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие”

Допустими бенефициенти

Местни групи за действие, одобрени от Управляващия орган и изпълняващи стратегии за водено от общностите местно развитие.

Условия за допустимост

Одобрение по под-мярка “Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие”.

19.4 Под-мярка “Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие”

Допустими разходи

- *Текущи разходи, свързани с управлението при прилагането на стратегията - оперативни разходи, разходи за персонал, разходи за обучение, разходи за връзки с обществеността, финансови разходи, както и такива, свързани с мониторинг и оценка на стратегията;
- *Разходи за популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие с цел подпомагане обмена на информация между заинтересованите страни, популяризиране на стратегията и съдействие на потенциалните бенефициенти при разработването на операции и подготовката на заявления.

Водено от общностите местно развитие/ЛИДЕР

Мярка 19

Финансови условия и други специфични условия за мярката

- * За местните групи за действие с население до 15 000 жители включително е предвиден максимален бюджет за изпълнение на проекти по стратегиите, финансирани по ЕЗФРСР, в размер до левовата равностойност на 1 000 000 евро;
- * За групи с по-голямо население – до левовата равностойност на 2 000 000 евро;
- * Средствата за текущи разходи и популяризиране са в размер на до 25% от бюджета на стратегията;
- * Приносът на ЕФРР, ЕСФ и ЕФМДР към стратегиите ще е определен в съответните Оперативни програми.

Водено от общностите местно развитие/ЛИДЕР Мярка 19

Финансови условия и други специфични условия за мярката

- * Минималният бюджет за прилагане на операции в рамките на стратегиите за водено от общностите местно развитие е в размер на левовата равностойност на 500 000 евро.
- * След изчерпване на първоначално одобрения бюджет за прилагане на операции в рамките на дадена стратегия за воденото от общностите местно развитие, след одобрение от УО и при наличие на бюджет по мярката, е допустимо допълнително финансиране за тази местна група за действие в размер до 25% от него.

Водено от общностите местно

развитие/ЛИДЕР

Мярка 19

Очакван резултат от прилагането на мярка “Водено от общностите местно развитие”

- * Брой одобрени местни групи за действие - 60.
- * Население, обхванато от МГД 870 000 души в селските райони.

Бюджет на програмата

КОД	Мярка	Публични средства, евро	Дял на финансиране на ЕЗФРСР,
1	Мярка 1-Трансфер на знания и действия за осведомяване.	25 394 595	90,00%
2	Мярка 2-Консултантски услуги, управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството.	8 254 532	85,00%
3	Мярка 3-Схеми за качество заселкостопански продукти и храни.	2 751 511	85,00%
4	Мярка 4-Инвестиции в материални активи.	753 062 305	82,84%
	в т.ч. Инвестиции към които се прилага основен процент съфинансиране	590 171 519	85,00%
	в т.ч. Инвестиции свързани с изпълнение на агроекологични и свързани с климата ангажименти	30 688 767	75,00%
	в т.ч. Дейности свързани с агроекологични инвестиции	132 202 019	75,00%
6	Мярка 6-Развитие на стопанството и стопанската дейност.	173 421 596	86,31%
	в т.ч. Инвестиции към които се прилага основен процент съфинансиране	127 945 241	85,00%
	в т.ч. „Стартова помощ за млади земеделски производители“	45 476 355	90,00%
7	Мярка 7-Основни услуги и обновяване на селата в селските райони.	630 725 910	85,00%

КОД	Мярка	Публични средства, евро	Дял на финансиране на ЕЗФРСР,
8	Мярка 8-Инвестиции в развитието на горските площи и подобряване на жизнеспособността на горите.	64 309 597	82,53%
9	Мярка 9-Учреждаване на групи и организации на производителите.	7 795 947	90,00%
10	Мярка 10-Агроекология и климат.	290 533 233	75,00%
11	Мярка 11-Биологично земеделие.	102 906 495	75,00%
12	Мярка 12- Плащания по „Натура-2000” и Рамковата директива за водите.	62 367 572	75,00%
13	Мярка 13- Плащания за райони,изправени пред природни или други специфични ограничения.	296 938 008	75,00%
14	Мярка 14-Хуманно отношение към животните.	56 859 510	85,00%
15	Мярка 15-Екологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите.	8 750 000	75,00%
16	Мярка 16-Сътрудничество.	34 795 947	90,00%
17	Мярка 17-Управление на риска.	52 720 055	85,00%
18	Мярка 18	0	0,00%
19	Мярка 19-ЛИДЕР-	129 932 443	90,00%
20	Мярка 20-Техническа помощ.	64 117 647	85,00%
21	Тематична подпрограма по ПРСР 2014-2020	82 174 249	85,00%
	Общо ПРСР	2 847 811 150	82,13%

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО